

Protokoll

Leidandmed	EAA.2529.1.2
Kaader	22,23,24
Daatum	04.08.1886
Protokoll number	9
Protokoll teema	3. Laenusuhted; 5. Kahjutasu; 8. Varavastased kuriteod
Märkused	

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
R.	Priidemann		Peakohtumees
J.	Madisson		Kohtumees
R.	Tomberg		Kohtumees

Wäetsa mõisa metsawaht **Jakob Kõljalg** kaebas et **Wahastu** mehe **Mart Palm**i hobune on mõisa metsast kinni võtnud ja temale seda teatanud. Tema tulnud järel, wiinud wägisi ära ja torganud ja rebinud teda rinnust.

Mart Palm tunnistab et tema hobune warsaga mära on seal kinni olnud, tema ei ole metsa wahti mudinud ega olla wägisi ära wiinud.

Lepisid ise kiskis et **Mart Palm** maksab metsawahile koku lepimise mööda.

Kohus mõistis: See lepimine on kinnitud ja **Mart Palm** maksab 50 kop walla laeka trahwi hobuse eest.

Kuulutud - täidetud 50 kop. ja molemad olid sellega rahul.

Lööla Tallitaja tõi neli tükki riidet seia mis tema **Thomas Waltkruusmanni** juurest leidnud. Üks tük oli pikk 4 1/4 küünart teine tük 2 1/2 küünart. Kartmaks 9 küün. Kolmas 9 kün. Neljas tük 4 1/4 küünart. Koku 20 küünart.

Kohus leidis et need tükkid just selle kangaga üks on mis protokoll N 7 all, üks wõetud. Nenda on see kadunud kangas ühes pükstega täies kanga omaniku ütlemise järel käes.

Waetsa kõrtsmik **Tõnu Naks** kaebas et **Krõöt Limberg** lubanud kõrtsi põlema pista öeldes: kui teised pole teda põlema pistnud, aga mina tahan seda teha! ja seda rääkis mulle **Juh. Randelin**.

Juhan Randelin tunnistab et nemad on wainul seisatanud Tallitaja Joh. **Priima** ja

Krööda mees **Mart**. **Krööd** tulnud nende juurde, hakkanud oma mehega taplema et jälle purjus olnud ja ütles: kui teised pole seda kõrtsi põle ma pistnud, aga mina tahan ta pista põlema.

Tallitaja **Joh. Priima** ütleb et tema ei mäleta seda sõna kuulnud plewat, ei teada siis öidet tunistuse selle kohta anda.

5. august **T. Naks**ist välja võetud.

Astus **Krööd Limberg** ette ja ütleb et tema on küll oma mehega purjutamise pärast tapelenud aga **se** neid põle tema mitte ütlenud et tema kõrtsi põlema pista tahab ja lisas waljult juure et **Torwa Rein** (peawanem) ja **Wõnsi Jaan** (**I kõrwamees**) ei tohi temale kohut mõista, nemad tõusku püsti ja mingi toast välja, need olla tema wiha mehed.

Sai tema käest küstnud kuidas nemad wiha mehed on, on naad enne juba ise keskis riidlenud, wõi on neil wõlguühe teisega, wõi teab **Krööd Limberg** mingit põhjust selle ütelsele? **K. Limberg** jäi wait, ega leidnud oma ütlemisele midagi põhjus, palus oma rumalat ütlemist wabandada tema olla seda ette waatmata ütlenud.

Nimetud mehed ei annud seda andeks ja lubasid edasi kaebata. Selle pärast jäib see asi suurema kohtu järele kuulamise alla.

Mart Tops kaebas et **Nihatu** kandimeeste loomad tema heinamaa ära tallanud, rohu ära söönud ja weel heina tegemise ajal tulnud 8 looma koos peale. Et see pehme raba maa on, selle pärast on **naad** mulle palju kahju teinud. Mina wõtsin siis ühe ärja kinni ja tõin Tallitaja juure. **Nihatu** kandimehed, **Aadu Ehrenwert**i kell 2 looma **Hans Tomberg** 2 looma, **Juh. Ilwes** 1 loom **R. Karmann** 2 loom. H. **Ansiw** on 1 l. ei salganud keegi et karjane nii hooletu olnud, ehk küll keelatud, ja tema lasknud lepitud **M. Tops**iga ise keskis aga

Kohus mõistis: iga looma pealt seaduslikult 20 kop. looma pealt, 160 kop. koku walla **?** trahwi maakonna.

Kuulutud - täidetud 160 kop.

Ann Mikko kaebas et **Jun. Kandelin** on tema hobuse kinni wiinud. Minu hobune oli väljal ruki **kisdes** köides ja wai kõwwasti maa sisse löödud. Hommiku üles ärkades waatasin et hobune oli alles ja natuke aja pärast saatsin poisi waatama ja juba hobune oli ära. **Juh. Kandelin** wiinud parajasti hobust kinni. Mina palusin hobust kätte et waja tööd teha aga **Juh. Kandelin** ei annud et nne peab kahju waadatud saama. Minna arwan aga et hobune ise seda waia maa seest välja tõmbata ei jõudnud waid **Juh. Kandelin** on ise hobuse lahti **peatnud** et seda wiisi mind jälle **?**.

Juhan Kandeliin ütleb et mina läksin oma hobust hommiku pimedas väljale wiima siis juba tema hobune oli minu odras ja see et mina waia olen välja tõmbanud, on wale ja **Ann Mikko** antku tunnistust selle kohta, Ka see on wale et hobune siis väljal oli nagu Ann tunistab. Tallitaja abimees **Jaan Parkal** on kahju järel waadanud. **Jaan Parkal** tunistab et hobune on **Kandeliini** odas köiega, kell pikk wai otsas olema, jooksnud ja odra palju puruks teinud, et **?** minu arwamise järel 3 ? odre kahjuks saanud.

Ann Mikko ütleb et **Juhan Kandelin** ise tema hobuse odrasse wiinud, seda tunistab waia auk, et inimene olla waia välja tõmbanud, aga tema ise küll ei ole näinud.

Kohus saatis **Jaan Parkali** uuesti waia auku järel vaatama.

J. Parkal tuli tagasi ja tunistas et hobune on joosuga waia augu. suureks loksutanud, nenda et wai wiimaks wälja tulnud ja et mulla tükid eemale karganud.

Kohus mõistis: Tallitaja abimehe **Jaan Parkali** järel vaatamise järel peab **Ann Mikko** **Juh. Kandelin**ilt 3 ? odre kahjutasumiseks maksab ja seaduslik trahw walla laeka 35 kop. - Et aga **Ann Mikko** ise põle näinud, ega teised keegi, et **J. Kandelin** tema kohuse lahti lasknud, maksab laimamise eest 1 rbl. walla laeka trahwi ja 75 kop. **J. Kandelini** pääwa palka.

Kuulutud - täidetud 210 kop.

7. august **Ann Mikko**st wälja wõetud.

Jaan Roosmann kaebas et tema sedulas minew sügise **Paide** laada teisel pääwal ? kõrtsi eesi hobuse **pääest** ära warastud. Nüüd juhatas mind **Karel Limberg** et see sedulgas **Nigula** poiste käes peab olema. Mina olen järel waadanud ja leidnud et see täiesti minu oma on.

Nigula pois **Jakob Mangmann** ütleb et laada peal tulnud **Jaan Roosmann** purjus tema juures ja tellis mind omale 4 rbl. laenata. Mina ei annud et oled purjus, pärast seda ei enam mäleta ja mina jäen omast ilma.

Rumalus tuli uuesti ja ? seda sedulgalt ja tahtis selle eest 4 rbl. Mina wõtsin siis selle sedulga ja antsin temale 4 rbl. Wöö läks katki ja selle olen nüüd uue pannud ja olen igapäaw teda pruukinud.

Tema oli prjus ja ei mäleta ise mis ta teinud ja püüab mind laimata. Tema on mulle warastud asja müüa pakunud ja ? kaks aisa kella, kele ta ise ütles ? kõrtsi mehe Aleksandri järgu olewat.

Jaan Roosmann arwas, et nemad on **Hans Leeberg**iga **Paide**st tulnud, et tema on sedulga ära warastanud. **Hans Leeberg** ütleb et nemad ei ole seltsis tulnud, tema tulnud teiste meestega ja läinud ? mäe kõrtsi kuna nemad **Mangmann**iga all kõrtsis kauplenud **Jaan Roosmann** tuli pärast pimedas ka Mäele kõrtsi oli purjus kutsus mind kodu tulema ja mina sõitsin temaga kunni **Wäetsa**le. Kõrtsist wälja tulles ütlesin kas sull hobuse sedulagast peal oli? Tema ütles: Ja on. Et sedulgast siis enam ei olnud ütles **J. Roosmann**: Kes kurat ta ära wõtnud, ja nenda jäi.

Kohus küsis **J. Roosmanni** käest kust ta need kellad sai mis **Jakob Mangman**ile müüa pakunud? **J. Roosmann** ütles need **Tallinn**ast onupoja käest saanud.

Kohus mõistis: See asi jääb pooleli, et I tunistused puuduwad, kellega **Hans Leeberg** ja **Jaan Roosmann** **Paide**st tulles seltsis sõitsiwad. II Saab **Aleksander Müller** seia kutsutud tulewaks kohtu pääwaks et neid kellasid järel waatab, kas naad tema on, ja **Jaan Roosmann** peab **Tallinn**ast tõe tunistuse kellade pärast tooma.

Kustas Wiidoff kaebas et temal **Jakob Einmanni** käest 30 rbl. raha saada on ja tema ei maksa mulle ära ega räägi mulle sellest kedagi.

J. Einmann tunnistas see kaebtuse õige olewat aga palus kunni Mihkli laadani kannatada siis saada tema iluste maksmata.

Kustas Wiidoff lubas temaga senni kannatada.

Kohus mõistis: See leppimine on kinnitud.